

Sakspapir

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Sveinung Toft	FA - L33	16/656

Saknr	Utval	Type	Dato
102/2016	Formannskapet	PS	20.10.2016

Fråsegn til høyring - Organisering av eigedomsoppmålinga og framlegg til endringar av matrikkellova

Vedlegg:

Journalposttittel

Høring - Organisering av eiendomsoppmålingen. Forslag til endringer i matrikkellova

20160810 Høringsnotat(378254)(1)

Dato

23.08.2016

23.08.2016

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Masfjorden kommune meiner at fagmiljøet innafor oppmåling i kommunane representerer ei effektivt, godt fungerande og rettferdig og nøytral oppmålingsystem i Norge. Ein rår difor frå at landmålerforetak skal kunna tilby eigedomsoppmåling på like vilkår som kommunane.

Kompetansen innafor oppmålingsfaget er nytta til mange andre oppgåver i kommunal samanheng som: vatn og avlaup, planarbeid, veg og i samband med utbygging/ utvikling av kommunal infrastruktur. Det vil få store negative konsekvensar for kommunane om denne fagkompetansen skulle forsvinna.

Masfjorden kommune meiner vidare at det overordnede ansvaret for føring av eigedomsopplysningar skal vera hjå kommunane og førast der, slik det vert gjort i dag.

Saksopplysningar:

Bakgrunn og fakta:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) sendte den 19.08.2016 på høring forslag til endringar i matrikkellova mv. Frist for høringsuttale er **21. november 2016**.

Departementet skriv i sitt følgjebrev at:

«Departementet foreslår i høringsnotatet å oppheve kommunenes ansvar for eiendomsoppmåling som et offentlig forvaltningsansvar og i stedet åpne for at tiltakshaver fritt skal kunne velge landmåler. Kommuner og landmålerforetak skal heretter kunne tilby eiendomsoppmåling på like vilkår. Det forutsetter at eiendomsoppmålingen organiseres som profesjonsregulert tjenesteyting på liknende måte som f.eks. eiendomsmebling. Endringen medfører etter departementets vurdering at ansvaret for føringen av eiendomsopplysninger i matrikkelen primært bør flyttes fra kommunene til Statens kartverk.

I saka ligg det ved eit høyringsnotat på 106 sider, datert 19. august 2016 som heiter «Organisering av eiendomsoppmålingen. Forslag til endringer i matrikellova mv.»

Høyringsforslaget til KMD foreslår at: «Oppmåling av eiendommer skal utføres som profesjonsregulert tjenesteyting med fri prisdanning»

Informasjon om eigedomsoppmåling:

Oppmålinga er i dag et kommunalt forvaltningsansvar. Matrikellova bruker omgrepet oppmålingsforretning for klarlegging, dokumentasjon og kartlegging av eigedomsgrenser. I Masfjorden kommune er det vår eigen oppmålingsingeniør som gjer dette arbeidet. Dette skjer som regel etter at det vert gjeve eit delingsløyve etter plan- og bygningslova, men og jordlova i ein del saker.

Matrikkelen er eit offentleg register for sikker identifikasjon av dei enkelte eigedomane, herunder registrering av grenser og andre tekniske opplysningar om eigedomane. Grunnboka hjå Statens kartverk gjev god og effektiv sikring av eigedomsrett og andre rettar.

Oppmålingsforretning vert krevd for at ny matrikkelenhet (eigedom) skal kunna opprettast i matrikkelen. Matrikkelenheten må vera oppretta i matrikkelen før denne kan innførast i grunnboka som eigen eigedom. Først når eigendomen er definert som eige objekt kan den overskøytast til ny eigar. Oppmålingsforretning kan også nyttast i samband med endring av grenser mellom tilstøytande eigedomar, som grensejustering for mindre areal og som arealoverføring for større areal. Oppmålingsforretning kan og gå ut på å klarleggja eksisterande grenser når grensemerker har kome bort, eller partane av andre grunnar ønskjer hjelp til å finna ut kor eksisterande grenser går. Rekvisisjon av oppmålingsforretning vert sett fram ovanfor kommunen. Kommunen skal fullføra oppmålingsforretninga og registrerer resultatet i matrikkelen utan unødig opphald.

I utgangspunktet skal alle grenser som vert omfatta av ein oppmålingsforretning merkast i marka, jf. matrikellova § 34. Statens kartverk har ansvaret for organisering, drift og forvaltning av matrikkelen. Opplysningane i matrikkelen vert ført av kommunene. «Person som fører opplysningar i matrikkelen skal ha gjennomført Statens kartverk sitt kurs i matrikkelføring.»

KMD ynskjer og at det overordnede ansvaret for føring av eigendomsopplysningar skal leggest til Kartverket, men den praktiske gjennomføringa kan fortsatt liggja til kommunar som ønskjer dette.

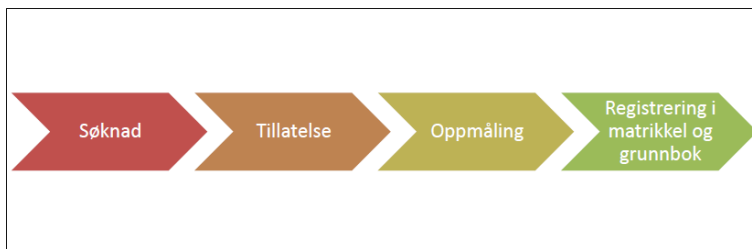
KMD foreslår i høringsnotatet også krav til autoriasjon av den som skal gjera oppmålingsforretninga og krav til utdanning for desse.

Spørsmålet om private landmålere har vore vurdert tidlegare. Vedtaket om eiendomsoppmåling som Stortingens vedtok 2005 vart ikkje sett i kraft. Ved nytt lovvedtak i 2007 vart lova etter forslag av

regjeringen Stoltenberg II endra slik at kommunane fortsett skulle ha ansvaret for eiendomsoppmålinga, jf. Ot.prp. nr. 57 (2006-2007).

Vurdering:

Rådmannen ser at Departementet i si høyring «*Organisering av eiendomsoppmålingen. Forslag til endringer i matrikkellova mv.*» opnar for at kommunar fortsett skal kunna gjera oppmålingsforretningar i konkurranse med private landmålarføretak. Rådmannen vil informera om at det kommunale ansvaret for oppmåling og registerføring av eiendom vart slått fast i lov om kartlegging, deling og registrering av grunneiendom (delingsloven) av 1980. Rådmannen meiner dette har fungert godt i Masfjorden kommune sidan den tid. Vidare meiner ein at forslaget om at kommunar og landmålarføretak skal kunna tilby eiendomsoppmåling på like vilkår, vil føra til ein ytterleggare byråkratisering og komplisering av noko som fungerer svært godt i dei fleste kommunane ein kjenner til. Det er lite strid og uro rundt tenestene dei kommunale oppmålingsavdelingane gjer. **Figuren under viser oppmålingsprosessen som skjer i kommunane**

Kommunen gjev etter søknad delingsløyve, kommunen gjer oppmålingsarbeidet, kommunen matrikkelfører og kommunen sender saka til tinglysing til Statens Kartverk. Dette er både effektivt, rasjonelt og sikrer kvaliteten i arbeidet, men og den gode dialogen med søkjar, naboar og sakshandsamarar seg mellom. Rådmannen vil og få fram her at i utgangspunktet skal alle grenser som vert omfatta av ein oppmålingsforretning merkast av i marka, jf. matrikkellova § 34. Det betyr både, køyring, gåing, klatring og båtkøyring i ein kyst- og fjellkommune som Masfjorden.

Rådmannen meiner at saksgangen i dag er optimal frå start til mål. Kvaliteten, tenestenivået og vegleiinga som skjer er etter god forvaltingskikk og i tråd med forvaltingslova. Rådmannen meiner at oppmålingstenestene difor bør vera fortsetja som ei kommunal teneste. Vidare meiner ein at høyringsframlegget ikkje vil gje særlege effektiviseringsgevinstar, fordi prosessen knytt til eigedomsoppmåling vil verta meir fragmentert mellom kommunar, mange store og små private firma og Statens Kartverk.

Rådmannen meiner og at forslaget om oppheving av det kommunale ansvaret for eiendomsoppmåling etter matrikkelloven vil medføre ei uheldig privatisering av ei viktig samfunnsoppgåve, og at dette vil fragmentere kommunane sin fagkompetanse innafør teknisk sektor. Rådmannen vil peika på at det er få klagesaker på dette fagfeltet, og at ei privatisering også kan medføre større risiko både rettsleg og formelt, samt at kostnadane kan gå opp i utkantstrøk, sidan private føretak mellom anna vil prisa køyretid til/ frå sine lokasjonar.

Rådmannen meiner og at forslag om at matrikkelføringa over eigedomar skal førast av Statens Kartverk vil føra til eit stort og aukande statleg byråkrati, samstundes som viktige arbeidsplassar i kommune Norge vil verta borte. Rådmannen meiner at det overordnede ansvaret også for føring av eigedomsopplysningar skal forbli hjå kommunane. Ei oppdeling av oppgåver, der kommunane skal

ha ansvaret for å matrikkelføra bygningar, bustadar, adresser m.v., og Statens Kartverk andre eigedomsopplysningar, vil og føra til aukande byråkratisering og mindre effektivitet. Rådmannen vurderer det difor slik at ansvaret for føringen av eigedomsopplysninger i matrikkelen difor ikkje bør flyttast frå kommunene til Statens Kartverk.

Økonomi

Rådmannen vil vise til at gebyrstorleiken vert vedteke av kommunestyra og styrt av sjølvkostprinsippet, der målsettinga er best mogeleg tenester for innbyggjarane og i høve regelverket. I kommunen betaler brukarane eit felles gebyr til kommunen for oppmåling og matrikkelføring. Rådmannen vil og peike på at tala frå Kostra viser at kommunane sine prisar ligg nær sjølvkost. Rådmannen meiner at det å privatisere eigendomsmålinga kan føra til både dyrare og dårlegare tenester både for innbyggjarane og for næringslivet mange stadar. Ein meiner og at privatisering av tenestene og vil kunna føra til ulik praksis/tilbod i ulike kommunar.

Rådmannen meiner at det ikkje er samfunnsmessig lønsamt å opna opp for at private aktørar skal kunna ha profitt på ei teneste som i dag er drifta etter sjølvkost. I tillegg må kjøparar av tenester betala 25% i meirverdiavgift for tenesten om den vert privat. Rådmannen meiner at med eigendomsmåling på tilbod vil ein kunna risikera at private aktørar vel bort utfordrande saker til fordel for dei sakene dei tener mest på. Det kan medføre at dei sakene som er enklast å løyse, gjerne i samband med regulerte større bustad- hyttefelt o.l. vert prioritert framføre andre typer «mindre viktige saker». Konkurransen vil og medføre ulike prisar rundt omkring i landet. Tenestene vil kunna verta dyrare i distrikta, der det er langt å reisa til og frå. Dei kompliserte, langvarige og kostbare sakene, gjerne med behov for innhenting av dokument frå ulike arkiv, t.d. frå eldre jordskiftesaker står då att til kommunane å ta, eller dei vert lagt til side. Køyreavstand vil påvirke prisen og det å ta seg ut til øyar utan veg eller utan brusamband vil påverka prisen sterkt for dei som treng den tenesta der.

Rådmannen rår difor frå at landmålerforetak skal kunna tilby eigedomsoppmåling på like vilkår som kommunane, og vil peika på at gebyrinntekter frå oppmåling av eiendommer gjev det økonomiske grunnlaget til at mange kommunar kan ha fagfolk innanfor kartlegging, landmåling, kartverk og eigendomsfag, og at denne kompetansen er av stor betydning både for å kunna driva ei effektiv forvaltning innanfor miljø, landbruk og tekniske område, men og i samband med utviklingsarbeid og i samband med grunnnavstøingar til veg, vatn, avlaup og sosial infrastruktur m.v.

Kompleksiteten i oppmålingsforretninga

Rådmannen vil peika på at det ikkje er den tekniske landmålinga som er det mest utfordrande i faget, men samanhengen mellom landmåling og eigedoms juss, dvs. kompleksiteten i heile oppmålingsforretninga. Denne spisskompetansen og lange erfaringa finn me hjå tilsette i kommunane våre. Kommunalt tilsette er kjent med og forheld seg til kartverket sine høge krav om dokumentasjon og til kommunen sine planar, dokument i saka, arkivmateriale og historikk, men og tyding av gamle måleprotokollar. Rådmannen vil peika på at kartverkets eigedomsregister og matrikkelen ikkje er komplett eller fullstendig. Rådmannen meiner at fagmiljøet i kommunane har ført til eit godt fungerande og rettferdig oppmålingssystem i Norge. Rådmannen meiner at

utdanninga som vert gjeve i dag innafor dette fagfeltet på ein god måte sikrar ei god oppmålingsteneste i kommunane i Norge. Rådmannen vil og peika på at oppmålingsingeniøren vår gjev god hjelp til å utforma søknadar om oppretting av ny eigendom og hjelper til og gjev råd med å få på plass naudsynte avtalar og rettar.

Å få kvar kommune i Norge til å videreføra eit eige kommunalt oppmålingstilbod som eit selskap, regnskapsmessig og organisatorisk adskilt frå kommunen sin øvrige verksemd er lite realistisk, i tillegg må me forhalda oss til EFTAs overvåkingsorgan ESA. Rådmannen meiner dette er eit dårleg alternativ. Å finn fram alle naudsynte dokument til private landmålarfirma i slike saker vil og truleg ta mykje av kommunen sine ressursar og tid.

Fagmiljøet innafor tekniske tenester i kommunane vert redusert

Rådmannen meiner og at forslaget om privatisering av oppmålingstenesten vil kunne redusera fagmiljøet i kommunane. Det tekniske fagmiljøet bør heller styrkast og ikkje svekkast, sidan kommunal sektor står framføre mange viktige utviklingsoppgåver i framtida. Rådmannen vil peike spesielt på at oppmålingsingeniøren er ein del av eit større fagmiljø innafor kommunen sine tekniske tenester, og at i Masfjorden kommune har vedkomande også ansvar for at kartverket fungerer, oppdatering av geodata, adressering, digitalisering og andre tenester knytt til eigedomar. Vedkomande gjev og råd i saker som omhandlar eigedomar og matrikkellova, og er ein viktig del av den totale tenesteproduksjonen som gjer at kommunen leverer gode tenester på mange fagområde innafor både teknisk sektor, forvaltninga innanfor miljø, landbruk og plan- og bygningslova, og i samband med oppmåling, grenseavklaringar når viktig infrastruktur skal byggjast.

Konklusjon:

Masfjorden kommune meiner at fagmiljøet innafor oppmåling i kommunane representerer ei effektivt, godt fungerande og rettferdig oppmålingssystem i Norge. Ein rår difor frå at landmålerforetak skal kunna tilby eigedomsoppmåling på like vilkår som kommunane, då ei slik privatisering vil vera uheldig både fagmessig, økonomisk og rettsleg.

Masfjorden kommune meiner at det overordnede ansvaret for føring av eigedomsopplysningar skal vera hjå kommunane og førast der, slik det vert gjort i dag. Dette må ikkje sentraliserast til Statens kartverk og byråkratiserast ytterlegare.

Masfjorden kommune meiner at utdanninga som vert gjeve i dag innafor dette fagfeltet sikrar ei god oppmålingsteneste i kommunane i Norge.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet sitt høringsforslag om endringar i matrikkellova mv. bør difor avvistast.

Formannskapet - 102/2016

FS - behandling:

Ordfører Karstein Totland (H) orienterte kort og saka vart drøfta.

Framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

FS - vedtak:

Masfjorden kommune meiner at fagmiljøet innafor oppmåling i kommunane representerer ei effektivt, godt fungerande og rettferdig og nøytral oppmålingssystem i Norge. Ein rår difor frå at landmålerforetak skal kunna tilby eigedomsoppmåling på like vilkår som kommunane.

Kompetansen innafor oppmålingsfaget er nytta til mange andre oppgåver i kommunal samanheng som: vatn og avlaup, planarbeid, veg og i samband med utbygging/ utvikling av kommunal infrastruktur. Det vil få store negative konsekvensar for kommunane om denne fagkompetansen skulle forsvinna.

Masfjorden kommune meiner vidare at det overordnede ansvaret for føring av eigendomsopplysningar skal vera hjå kommunane og førast der, slik det vert gjort i dag.